

AUST-AGDER
FYLKESKOMMUNE

5 historic towns in Aust-Agder county, past, present and future

v/ Kari Huvestad 8th. September 2016
GROUP FROM JELGAVA, LATVIA VISITING ARENDAL

ICELAND
LIECHTENSTEIN
NORWAY

Kultūras ministrija

AUST-AGDER
FYLKESKOMMUNE

Aust-Agder County

- The political system in Norway is comprised of three levels: national, regional and local. The 19 counties of Norway represent the regional level.
- Aust-Agder County consists of 15 municipalities.

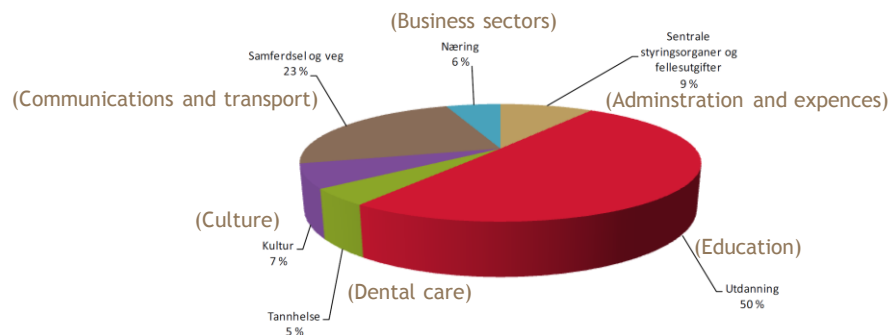

Aust-Agder County

County-level activities and services

- Health care and social welfare
- Education
- Development of industry
- Regional planning
- Transport and Communications
- Cultural activities

The total number of county employees is roughly 1100.

AUST-AGDER
FYLKESKOMMUNE

Background

Regional plan Agder 2020

Decision in county Council:

Increased commitment for
Local development

AUST-AGDER
FYLKESKOMMUNE

My team: territorial development

planning
business development
public health
cultural heritage

AUST-AGDER
FYLKESKOMMUNE

5 towns:
Risør
Arendal
Grimstad
Lillesand
Tvedestrand

RISØR

Status: By i Aust-Agder

Befolkning: 6.899 innbyggere i kommunen, 4.521 i byen

Risør er en av Sørlandets eldste byer. Hollendernes tømmerfart fra 1400- og 1500-tallet gjorde den til ladested under Skien i 1630.

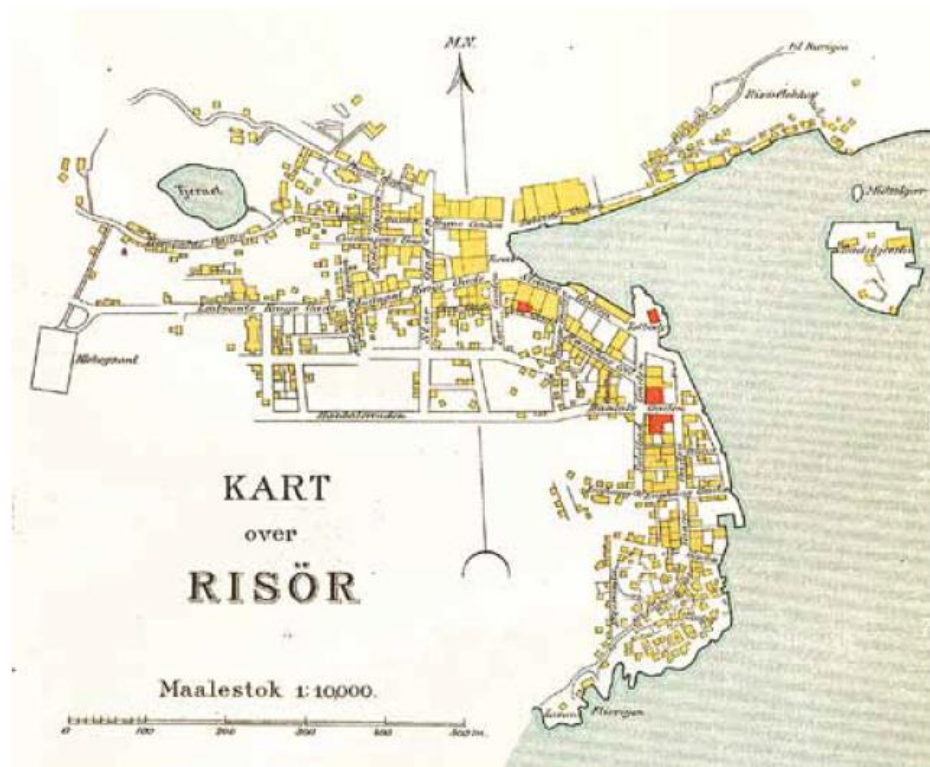
Bybrannen

Under bybrannen

orsvant hele byen, som bestod av 248 bygninger. Bare 81 bygninger i områdene Vollen, Kamperhaug og Tangen ble reddet. Etter bybrannen har Risør gjennomgått store forandringer i byplanen, der gamle småveier og smug er erstattet med dagens gatenett.

Den hvite by ved Skagerrak

Før brannen var de fleste hus i Risør enten umalte eller grå. Etter bybrannen ble byen gjenoppbygd med trehus, og hvit malingsfarge ble valgt av befolkningen. På grunn av den strenge reguleringsplanen, er Risør i dag en av Norges best bevarte trehusbyer.

Historisk kart over Risør fra 1904

Historisk foto av Risør fra 1835, som sett fra have

Historisk foto av Risør fra 1860 før bybrannen

The white painted wooden buildings dominates Risør, and the town is one of our best preserved

Our towns are our regions most important cultural heritage

Sentrums kvartalet i dag

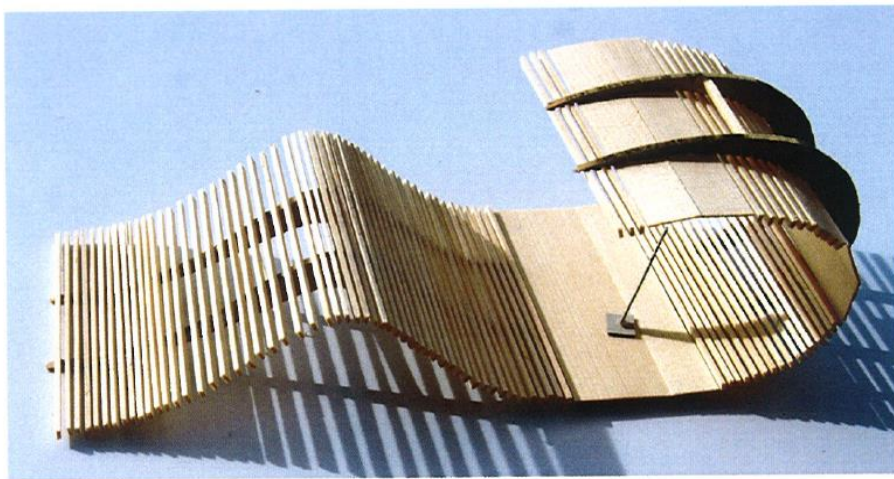
Courtyard potential for development

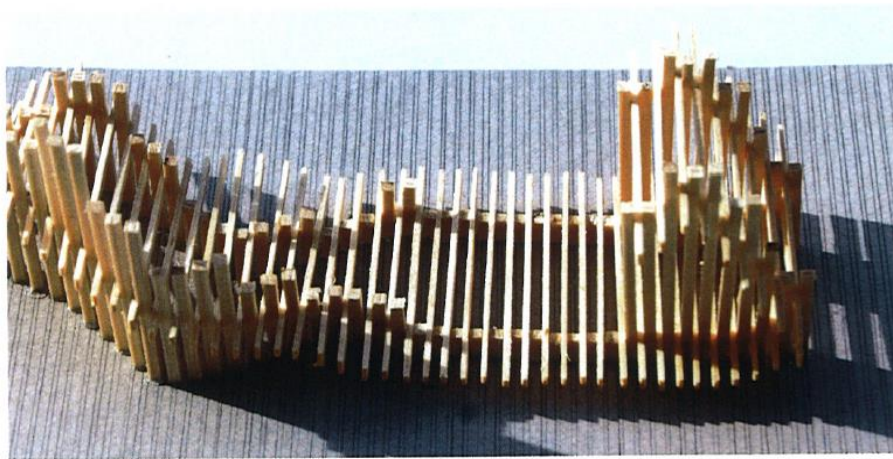
Student project: new buildings fitting
in to old neighbourhood

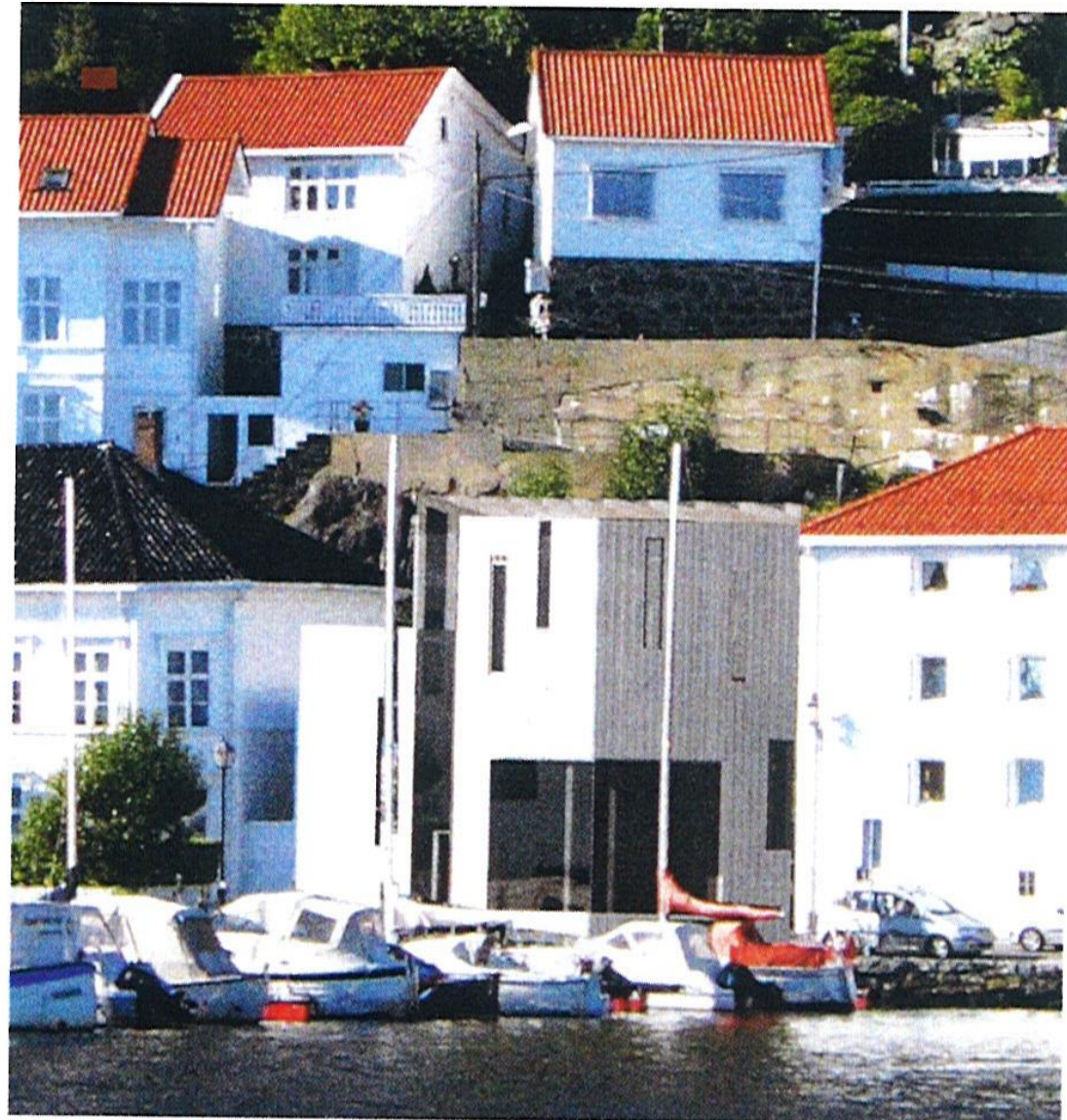
Outdoor stage for
music performers

*Arbeidsmodeller/
Utprøving*

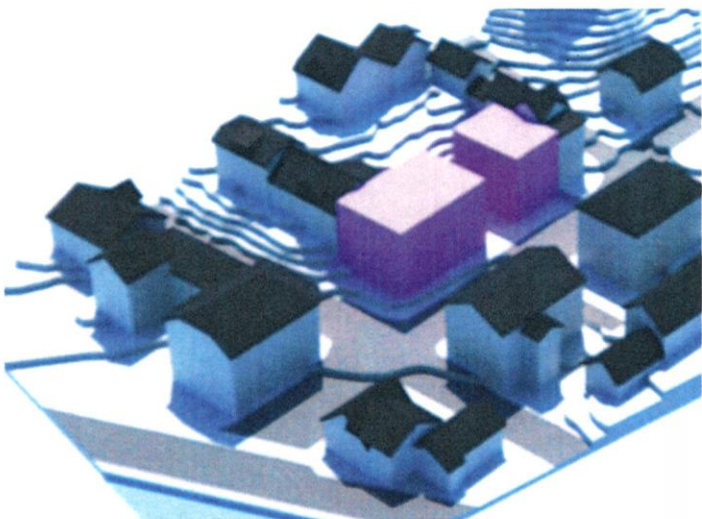
Diving centre

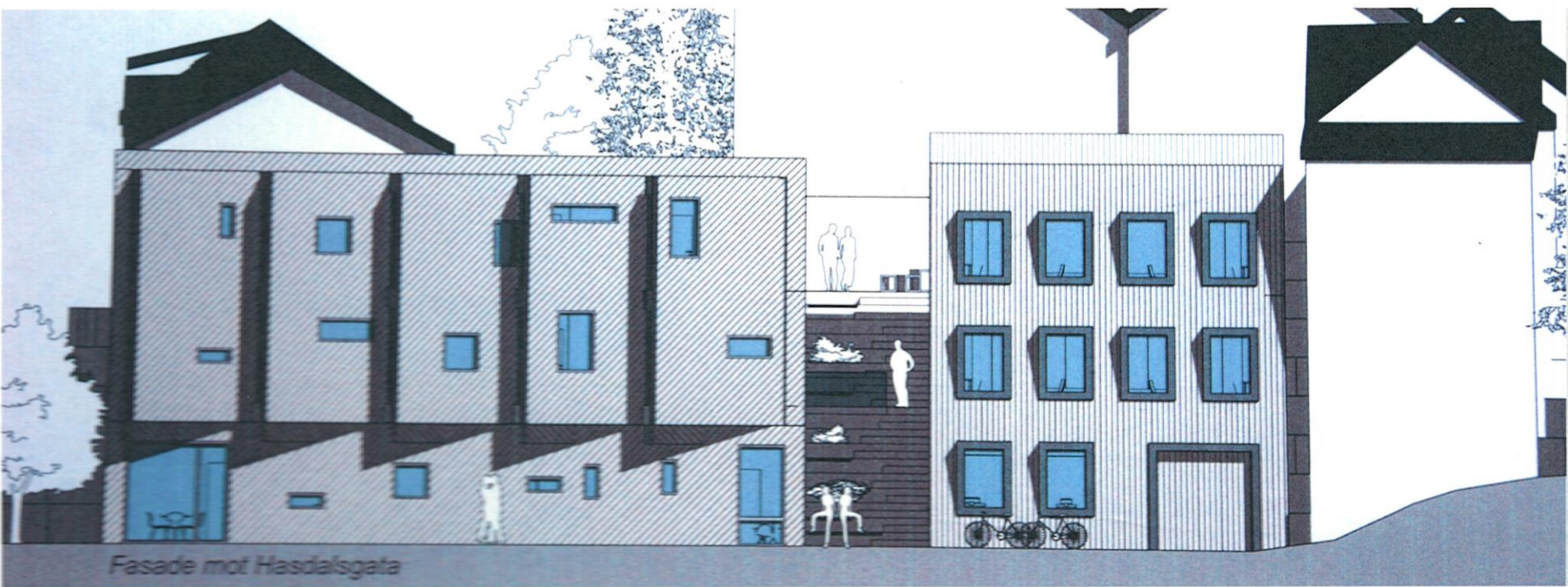
Konstruksjon:

Bærekonstruksjonen er bærende massiv-tre. Utvendig kledning er av to typer. Den største volumet kles med plant, dobbelfalset panel, diagonalt montert. Det minste har samme panel, men vertikalt montert.

Innvendig er anvendt en kraftig fargebruk i korridorene som hjelper hotellgjesten i å orientere seg i bygget og vite hvor vedkommende befinner seg – samtidig en kontrast til den «fargeløse» dempete, utvendige fargebruken.

Volmstudie

Fasade mot Hasdalsgata

Idea for small cheap flats

A photograph of a modern kindergarten playground. The central feature is a large, angular structure made of vertical wooden slats, which serves as both a fence and a climbing structure. A woman in a black top and white pants is standing on a platform of the structure. In the foreground, a young girl with a pink flower in her hair is smiling at the camera. To the right, a boy in a black jacket is climbing a tree trunk. Another child in a red shirt is running on the grass. The scene is set in a grassy area with a large tree with white blossoms on the left and a clear blue sky in the background.

Fence and climbing structure for a kindergarten

ARENDAL

Status: By i Aust-Agder

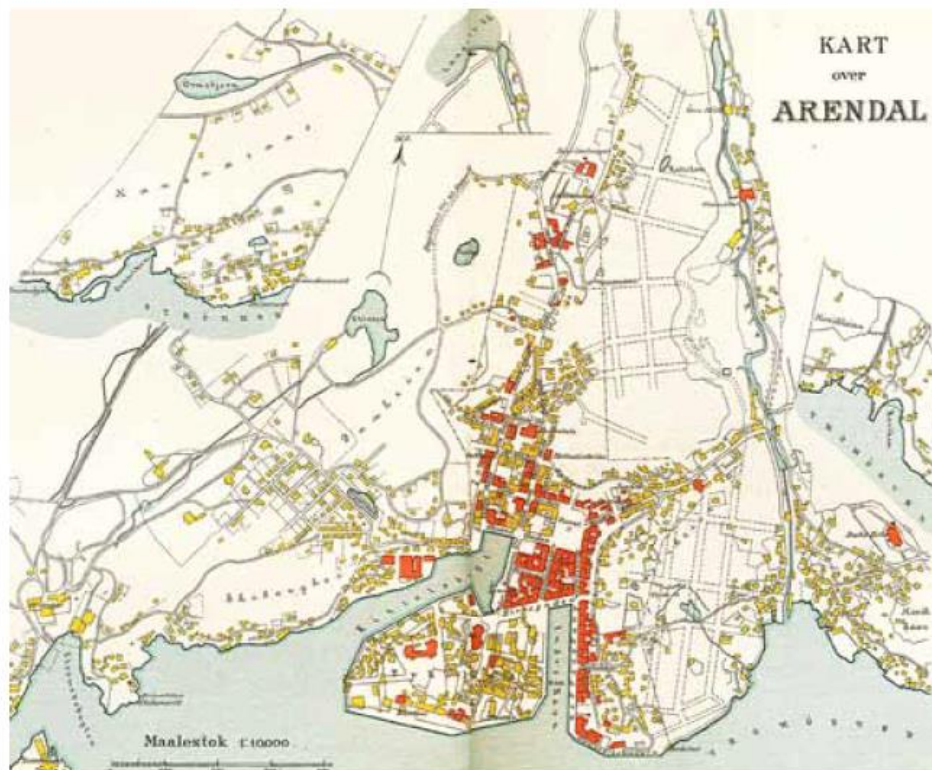
Befolkning: 43 336 innbyggere i kommunen, 37 657 i byen

Arendal nevnes første gang som en viktig havn i et tollregnskap fra 1528. I 1610 forteller Peder Claussøn Friis at Arendal var et ladested. Mye tyder på at Arendal er den eldste byen i Agder. Fulle kjøpstadsrettigheter fikk Arendal i 1723.

Arendal var kjent på 1700-tallet kjent for trelasteksport, skipsrederi, sagbruksdrift, samt korn- og varehandel. Skipsfarten utviklet seg i løpet av 1700-tallet og midt i 1850-årene var Arendal Nordens største sjøfartsby. I 1877 var ca. 500 skip registret i Arendal.

På 1950-tallet ble den glassfiberarmerte båten introdusert i kommunen. Senere kom IT-industri til Arendal med skipsfart relaterte konterer.

I 2005 åpnet Arendals kultur- og rådhus, som har plass til 700 sitteplasser.

Historisk kart over Arendal fra 1904

Historisk foto av Arendal fra 1912

Historisk foto av Risør fra 1860 før bybrannen

30 years celebration for the market

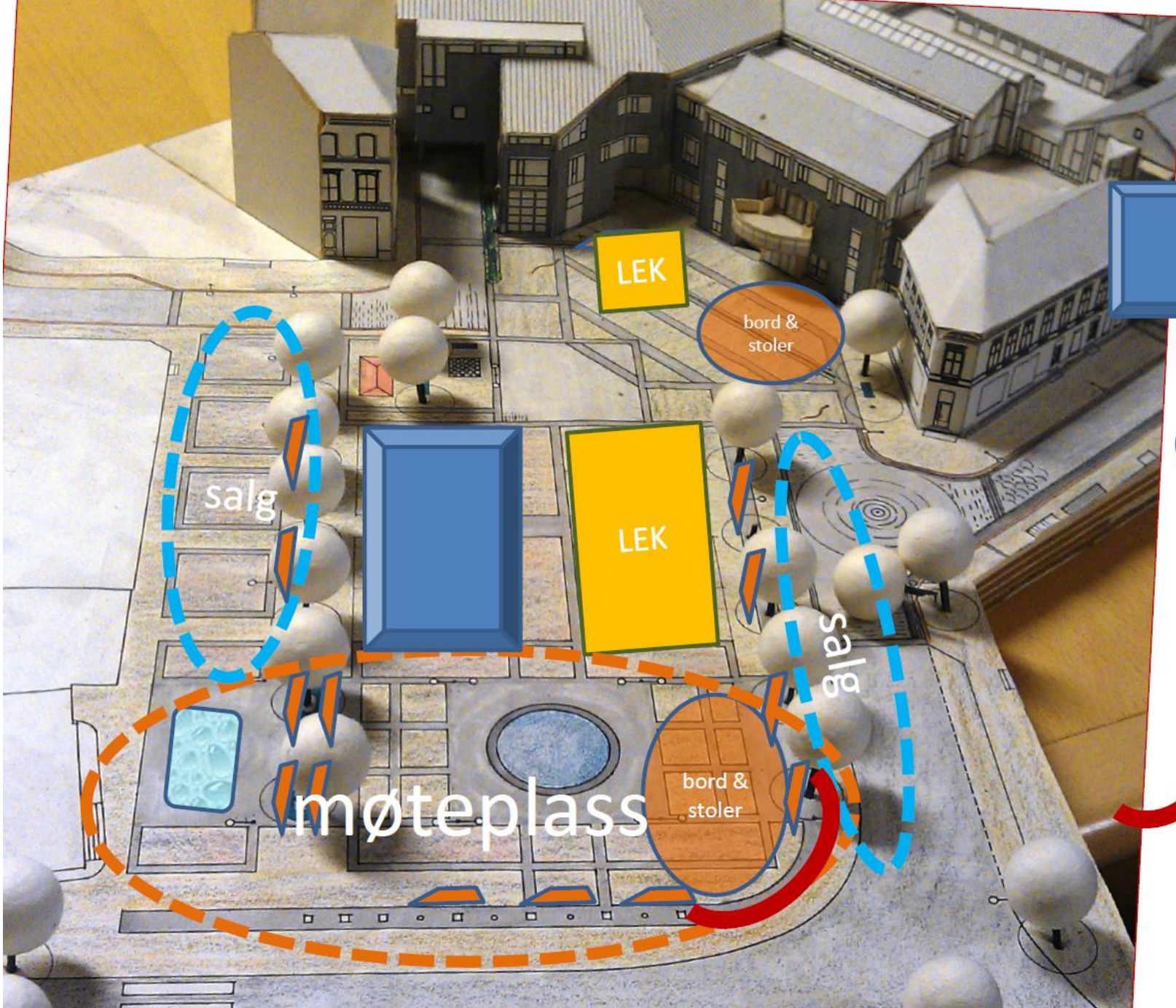
Gjelder ikke
varetransport
15 - 11

160 m

ARENDAL
BIBLIOTEK

BANK

Salgsareal
tak m/speil

Lek

bord &
stoler

LEK

Benker

Betongmur
m/benker

Vannlek

LEGUME

ANDALÉS GLASNAGAS
designforever

Arendal 2023

I 2023 er det 300 år siden Arendal fikk bystatus

An aerial photograph of a coastal city, likely Trondheim, Norway. The city is built on a hillside overlooking a harbor. A prominent red brick church with a tall, dark spire is visible on the right. The harbor is filled with water, and several boats are visible. The city is surrounded by green hills and trees. A large, semi-transparent brown oval is drawn over the center of the image, containing the text.

**MÅL: 150
NYE BOLIGER**

New playground in town

Plans and model of the harbour areas: Grimstad

-BYGG MILJØGATE I GRIMSTAD!

Life between the buildings
Grimstad

Main meeting place along the pedestrian street

Public participation for the new library

And move the cars away from the waterside

ordførers ukeplan

Mandag 15. juni

Kl. 08.30 Møte med rådmannen,

ordførers kontor
Kl. 11.00 Årendal med div. møter
Kl. 14.00 Kontordag med div. møter
Kl. 17.00 Aust Agder Næringssekskap
Kl. 18.00 Gruppmøte i Høyre

Tirsdag 16. juni

Kl. 08.30 Møte vedr. budsjett – oppfølging av møte 3. juni
Kl. 10.00 Kontordag med div. møter

Kl. 19.00 Gruppmøte i Posten
Kl. 08.30 Formannskap
Kl. 10.30 Administrasjonsvalg
Kl. 12.00 Offisiell åpning av nye Stuenes skole
Kl. 15.30 Møte med adm.dir. Tom Nysted i Agder Energi A/S

Fredag 19. juni

Kl. 09.00 Internasjonalt marked
Kl. 12.00 Kontordag med div. møter

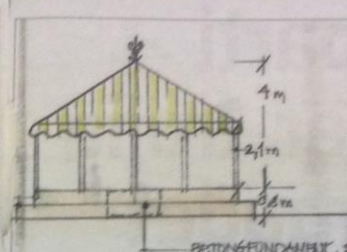
Einar Halvorsen,
ordfører Årendal

I DAG: Det er parkeringsplassen til høyre i bildet som skal rustes opp. Bildet er tatt i en tidligere sammenheng.
FOTO: STEIN HARALD ØIGÅRD

PAVILJONG: Glenn Jørgensen lager paviljongen som skal være et av samlingspunktene på brygga.
FOTO: ROLF SOLVIK-NILSEN

PAVILJONG: Her skal det være plass til blant annet hengekøytet, uteservering og forestillinger.
SKISSE: KARI HUVESTAD

JUBILEUMSFARGER: 50 slike plantekasser skal plasseres på brygga. De er malt i fargene til byens 200-årsjubileum som feires neste år.
FOTO: ROLF SOLVIK-NILSEN

Beachbane og paviljong på brygga

I løpet av de neste to ukene får Smith Petersens brygge i Grimstad blant annet beachvolleyballbane og paviljong med hengekøytetoler.

SILJE STØLEN BRATLAND
silje@agderposten.no 555 56 725

I forbindelse med at det nye parkeringshuset i Vardeheia i Grimstad åpner 1. juli, har kommunen bestemt at flere av parkeringsplassene i sentrum skal stenges.

Starter 15. juni

Derfor har prosjektet «Tiltrekkende historier midt i byen», som jobber med å skape liv i byrommene, fått i oppdrag å utforme asfaltplassene som blir stengende så å si to uker når parkeringshuset åpner dørene om to uker.

– Premisset for å stenge de to parkeringsplassene, var å få parkeringshuset. Å bare la de to asfaltplassene stå tomme nå, vil være å skyte seg selv i foten, sier prosjektleder i «Tiltrekkende historier midt i byen», Rolf Solvik-Nilsen.

Med seg på laget har han fått kommunearkitekt Kristin As-

– Har jobbet på sprenget

Opprustingen av parkeringsplassen ved gjestebrygga tas i to etapper. Halvparten av parkeringsplassene, nærmest polse-bua Nottos, blir stengt mandag. Uka etter stenges også andre halvdel av parkeringsplassen. Trafikken vil gå som normalt forbi brygga.

– Vi har jobbet på sprenget for å realisere noe her, og det som er så kult er at stort sett alle elementene til brygga er landet nå, forteller Solvik-Nilsen.

På plassen som i dag kan romme inntil 65 biler, kommer:

- En sekskantet paviljong
- Gressvoller
- En liten leksplass
- En beachvolleyballbane
- Benker og bord
- 50 plantekasser
- Et eget bodareal

– Dette blir et svært viktig løft for byen og kan bli forebyggende for andre byer. Det innbyr til aktivitet og noe mange ikke har sett før, som vi håper vil fenge, sier prosjektlederen.

– Åpen og sosial løsning

Han trekker frem paviljongen, som blir bygget i stål og tre, og hvor det blir montert krokar til hengekøytetoler og eventuelle senestepper dersom den skal benyttes til forestillinger.

– Vi hadde opprinnelig designet et styreformid med hengekøytetoler som skulle skape glede og få folk til å le litt. Men i løpet av prosessen fant vi ut at den ikke ville komme sent til nytte dersom det ble en dårlig sommer.

Derfor ble det en paviljong med musikkstat, forteller Solvik-Nilsen.

– Mange paviljonger er innestuttede og lukket, mens vi ønsker en åpen og sosial løsning, som kan fungere både som benk, til uteservering og forestillinger og konserter, legger han til.

NYTT INNHOLD: Parkeringsplassen på Smith Petersens brygge i Grimstad, også kjent som gjestehavnen, skal om til å

stille ferdig som en sosial arena for publikum. Kun 13 parkeringsplasser blir værende.

SKISSE: KARI HUVESTAD

«Å la de to asfaltplassene stå tomme nå, vil være å skyte seg selv i foten»

trup Aas, sjef for bydrift Hans Stormo og landskapsarkitekt og prosjektleder for fylkeskommunen Kari Huvestad. «Alle de fremkommende mandag, 15. juni, starter anleggsarbeidet på Smith Petersens brygge. Plassene har lenget en million former til opprusting av dette og fem andre områder i Grimstad.

Prøveprosjekt

For tre år siden ble havneblassen, som omfatter de sjønære arealene i Grimstad sentrum, omgjort vedtatt. Grimstad Kommune

domsutvikling jobber med de langsigtede planene for kommunens tomter i disse områdene, blant annet Smith Petersens brygge.

– Prosjektet vil jobbe med nå er derfor midlertidig, et prøveprosjekt, for inntil to år ligger plass og bygningsskjema. Da vil vi se om det er elementer som

fungerer dårlig, og andre som fungerer bra og som de kan ta med seg videre i den permanente planen, sier Solvik-Nilsen. Brygga skal stå ferdig utfor-

met til åpningen av parkeringshuset, som har fått navnet «Arendal», 1. juli. Det skal fortsatt være 10 parkeringsplasser igjen på brygga, men 65 i dag.

Smith Pettersens brygge underveis

AUST-AGDER
FYLKESKOMMUNE

The long term aim is to create a waterside space attractive for everybody

Existing Police station transforms to Library

AUST-AGDER
FYLKESKOMMUNE

Old Fuhr wine cellar Grimstad

Fuhr: 2 different proposals for transformation: flats and small houses

Illustration below: this is going to be built

AUST-AGDER
FYLKESKOMMUNE

Lillesand

Lillesand have a lovely harbour setting

Especially attractive houses and

Example of new house fitting in with the exsiting ones

New flats in Lillesand fitting in with the old town

Flower shop in charming building in Lillesand

Cars parked on the waterside
Not an attraction!

Cars parked in most of the open spaces in Lillesand

Cafes and small shops creates life and meeting places in Lillesand

he street should be pedestrianized, and filled with more people

Bli med på idédugnad om Lillesand sentrum!

Alle som har ideer og tanker om videre utvikling av Lillesand sentrum inviteres til å dele disse med oss. Aktuelle temaer kan f.eks. være:

- Handel, parkering og tilgjengelighet
- Møteplasser, byrom og generasjoner
- Utviklingsområder – næring, bolig og offentlig infrastruktur
- Andre ideer for sentrum

Send dine ideer til post@lillesandvekst.no innen 15.08.13. eller legg en lapp i vår forslagskasse hos KIWI Ole Olsen. Innspillene blir behandlet videre på et Sentrumsverksted 20-21.08., der representanter for ulike deler av befolkningen, næringsliv, politikk og kommuneadministrasjon blir invitert.

Velkommen til folkemøte om sentrum, onsdag 21.08. kl. 18.00!

Alle som er engasjert i sentrum er velkommen til åpent folkemøte i eTeateret. Her vil vi legge frem ideer og tanker fra Sentrumsverkstedet og åpne for videre diskusjon og samtale. Velkommen til et inspirerende og fremtidsrettet møte!

Ressursgruppa for sentrum

Foto: Trine Wilhelmine Rønnevig

Invitation to everybody to come with ideas for improving the town

Idédugnad:

Hva ønsker du deg i Lillesand sentrum?

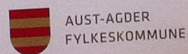
Skriv dine innspill og ideer på et ark og legg det i forslagskassa. Vi tar med oss alle ideer videre til vårt Sentrumsverksted 20-21. august.

Aktuelle temaområder kan f.eks. være:

- Handel, parkering og tilgjengelighet
- Møteplasser, byrom og generasjoner
- Utviklingsområder – næring, bolig og offentlig infrastruktur

Vi setter også stor pris på ideer og innspill om helt andre områder. Fortell oss hva du drømmer om i sentrum!

Ressursgruppa for Sentrum

Bli med på idédugnad om Lillesand sentrum!

Alle som har ideer og tanker om videre utvikling av Lillesand sentrum inviteres til å dele disse med oss. Aktuelle temaer kan f.eks. være:

- Handel, parkering og tilgjengelighet
- Møteplasser, byrom og generasjoner
- Utviklingsområder – næring, bolig og offentlig infrastruktur
- Andre ideer for sentrum

Send dine ideer til post@lillesandvekst.no innen 16.08.13. eller legg en lapp i vår forslagskasse hos Kiwi Ole Olsen. Innspillene blir behandlet videre på et Sentrumsverksted 20-21.08., der representanter for ulike deler av befolkningen, næringsliv, politikk og kommuneadministrasjon blir invitert.

Velkommen til folkemøte om sentrum, onsdag 21.08. kl. 18.00!

Alle som er engasjert i sentrum er velkommen til åpent folkemøte i eTeateret. Her vil vi legge frem ideer og tanker fra Sentrumsverkstedet og åpne for videre diskusjon og samtale. Velkommen til et inspirerende og fremtidsrettet møte!

Ressursgruppa for sentrum

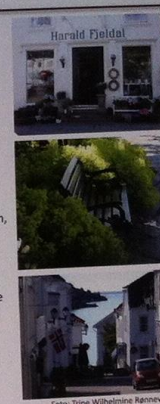

Foto: Trine Wilhelmsen Rønnevig

Forslagskasse

Hva ønsker du deg i Lillesand sentrum?

Skriv ned dine forslag og legg dem i forslagskassa. Du kan også sende innspill og ideer til post@lillesandvekst.no innen 16.08.13.

Takk for gode innspill!

Ressursgruppa for sentrum

Posters put up outside the shops

Broad crossection
of people took place
in the workshop

Presentation of the
good ideas

TILTAK LILLESAND MÅ HÅNDTERE:

- *Parkering i sentrum*
- *Forutsigbare utbyggingsarealer i sentrum*
- *Sikre historisk kvalitet - DIVE analyse*
- *Fungerende kollektiv- og sykkelsystem*
- *Dyrke gode og aktive møteplasser inne og ute*
- *Unngå generasjonsgettoer*
- *Barn- og unge inn i sentrum (aktivitetsarealer, skoler, barnehager)*
- *Eldre inn i sentrum (rullatorplanlegging)*
- *Tilgjengelighet til skjærgård og sjø*

Summary of the ideas put on plan

SYNTESE:

Sentrumskolen beholdes på Brentemoen

Områder med **potensiale** for utvikling

Handel, kontorer, leiligheter, parkering - utvikle kvartalene Ole-Olsen og Bellevue samlet

Parkering i fjell bak Bellevue

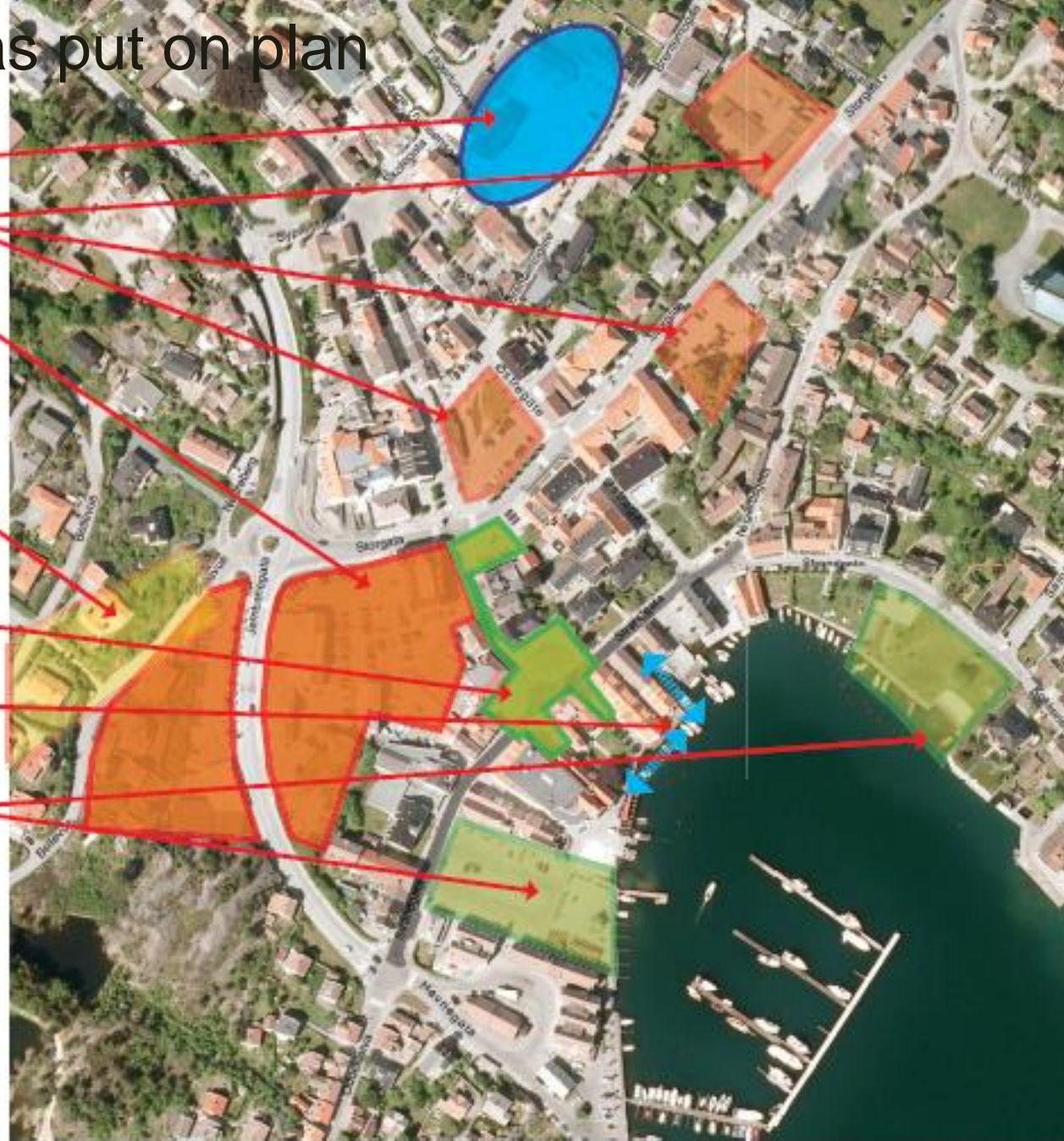
Gågate i Vestregate mellom Strandgata og Storgata. Emil Knutsens plass opparbeides som samlet torg.

Strandpromenaden forlenges til fiskebrygga

'Tomta' og S.N. Hansenparken; aktivitet og rekreasjon

Barnehage innenfor 300 meter fra sentrum

Samarbeid mellom gårdeiere/butikker; 'sentrum som kjøpesenter'

Parking under ground/ new building
on top

Secure
the
historic
qualities
and
meeting
places
indoors
and
outdoors

facilitating
children and
young families

A photograph of two elderly men sitting on a wooden bench in a harbor. The man on the left is wearing a yellow striped polo shirt and light-colored trousers. The man on the right is wearing a blue striped polo shirt and dark trousers. They are both looking out over the water towards a harbor with several boats docked at a pier. In the background, there is a large island covered in dense green trees. The sky is overcast.

plan for
the
elderly in
the town

Create good
meetingplaces for all
people

løft project: Lower part of town, to visit later today

I vedestrandnabour
area

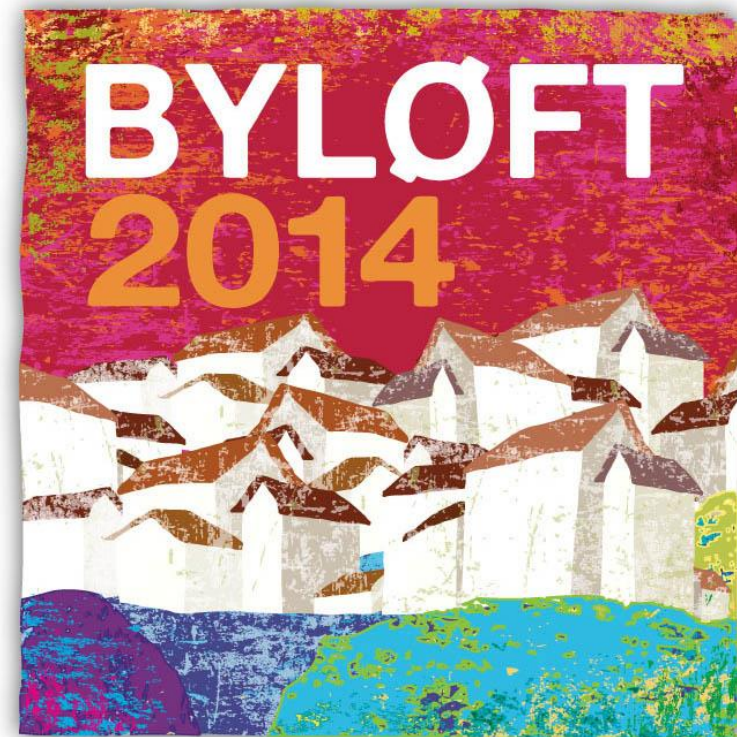

Byloft is a town development project:

Make a masterplan:

- Restore the main street
- Put life into the old buildings
- Improve the spaces
- Find solutions for car parking
- Infill with new buildings

www.byloft2014.no

Hulgata before
restoring

Temporary park on the
harbour area summer 2013

create network with other
towns

cultural path part of the project

Tvedestrand kultursti Les mer på kulturstien.no

7 Smithehuset "Helsehuset"

Et hus som var bygd av Knud Jensen ca. 1740 stod her tidligere. Huset kom i Smithenes eie allerede i 1752, men det var først i 1840 at Mads H. Smith gjorde om huset til nåværende utseende.

Smithene drev sin virksomhet fra kontorene her i huset helt fram til fru Inger Berntsen overtok i 1918. Hun hadde huset i godt 40 år før Tvedestrand kommune kjøpte huset. Deretter har det vært kolonialforretning, turistkontor, lege og tannlegekontor i huset. Det var også busstasjon her helt fram til tidlig på 1970-tallet, da det nye Rutebilstasjonsbygget (nå Tvedestrand kommunehus) stod ferdig oppe ved Tjenna.

BYLOFT 2014 **BORBYEN**

Problem with rubbish bins

Empty windows/ shops

Lack of maintenace of vegetation on public/ private ground

Painting the old building, Tvedestrand

Finding the old colours for the buildings

Public
improvements
spill over to

AUST-AGDER
FYLKESKOMMUNE

Happy inhabitants!

Young and old are wanted back in town to fill the buildings

Summary:

- The cultural history and the special characteristics of the towns is important
- Allow modern architecture to renew and enhance the old buildings
- Create good meeting places indoors and outdoors for everybody
- Renew and preserve our old buildings for the future, they are our best assets for our towns

AUST-AGDER
FYLKESKOMMUNE

To visit: NÆS ironworks museum 1665-1959

